

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; közséki jegyzőknél és tanítóknál egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyiltár soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújtatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Március idusa után.

Városunk polgáraihoz szólunk. Igen, polgáraihoz! Mert ez a cím a modern társadalomban azon kalap, mely alá mindannyian tartozunk, s melyet mindenki büszkén viselhet.

Az ember mielőtt polgár lett volna, rabszolga volt s mikor megszűnt rabszolga lenni, emberré vált.

Minden keresztény dogma szerint az Isten az embert a maga képére teremtette, de hány száz évig fosztották meg az emberiséget — egyes kasztok — kicsi töredékek kivételével s azok érdekében ettől a magasztos képtől, melyet a jog ugyan más szavakkal, de ugyanazon értelemmel így fejez ki: Szabadság, egyelőség, testvériség!

A dogma és a jog ezen közös diadalmát Magyarországon 1848. március 15-én vívta ki s ezt a napot a nemzet ma már ünneppé emelte s minden évfordulóval bemutatja hődotlatát és tiszteletét magának az eszmének, háláját megtestesítőinek, s megoltalmazójának az alkotmányos királynak.

Március 15. a magyar állam nemzeti ünnepe, s mint ilyen, bár politikai tényét képvisel, de nem politikai kérdés többé, a mi politikai diskusziót képezhetne, hanem azon alaptétel, melyen államszervezetünk nyugszik, s így annak tiszteletben tartása hazafias kötelesség.

Ezen tiszta tudat és meggyőződés vezet minket, mint e társadalmi lap munkásait, midőn városunk közönségétől e nagy nemzeti ünnep megtartását számon kérjük.

Hát egyben kimondhatjuk, hogy

nem a nemzeti eszmék és hagyományokhoz mindig hű maradt városunk terhére irandó azon mulasztás, hogy e magasztos nemzeti ünnep a maga méltóságához képest nálunk ez alkalommal nem öltött olyan mérvet, mint azt a hazafias kötelesség formailag s lényegében is parancsolná, — hanem a sz.-somlyói kaszinó terhére, mely az ünnep rendezését kezébe vette, s azt az utolsó napokban indokolatlanul, helyesebben indokolhatatlanul elajjtette, s ez a közönségnek csak akkor jutott tudomására, mikor már a szervezkedésre ideje sem maradt.

Nem célunk, nem szándékunk valószínű senkit, annyiaval kevésbbé egy erkölcsi testületet, de kötelességünk rámutatni a tényekre, abból vonja le a consequentiát a kaszinó a maga részére, s vonjuk le mi is Sz.-Somlyó város polgárai — s így mint egész — magunkra.

De mi azután tüstént be is számolhatunk a magunkéval.

Régen hangoztatott elvünk s azon igazságon alapszik, hogy a mi egyé, nem lehet mindenkié, s a mi az özszesé, nem lehet egyé, a közügyeket a hova a nemzeti ünnepek rendezése is tartozik, ne bizzuk egyes, bár erkölcsi testületekre, társaságok, vagy esetleg igen gyakran tulterhelt egyénekre, hanem intezzük együtt és összesen az egész folyamánnyaként, a mint arra hivatással és joggal bírunk s a mint arra kötelezve is vagyunk s kövessük az országosan bevett módot, tartsunk népgyűlést, válasszunk férfiakból és nőkből — mert a hol a nő, ott a lélek, az erény és hazafiság — egy 48 tagból álló s önmagát kiegészítő állandó bizottságot s ennek a

nemzeti ünnepek rendezésére jegyzőkönyvi megbízást adjunk, kikben elég hazafias áldozatkészséget látunk, hogy megbízatásuk teljesítésében akadályokat ismerni nem fognak.

Egy ilyen tágabb körű bizottság a nemzeti ünnepélyek rendezésére a maga kebeléből kiküldött szűkebb körű bizottságok ellenőrzését s a sikert feltétlenül biztosítani fogja.

Ha ez alkalommal hiba lett elkövetve, bár minden hiba hibának marad, de következményeiben sokat enyhül, ha nyomban helyre hozzuk.

Alakítsuk meg tehát a nemzeti ünnepek s ezek között a március 15-iki ünnep állandó rendezési bizottságát haladéktalanul.

E cikknek e volt a célja, egyéb semmi más.

Bartha Endre.

Vármegyei élet.

Szilágyvármegye f. hó 15-én délután folytatott és 16-án befejezett rendkívüli közgyűlésén következő határozatok hoztak:

Az 1893—95. években működő adófelszámolási bizottságba Kovácsi Miklós rendes, Mihály Károly pítagnak beválasztott.

A bábaugy rendezése tárgyában alkotott szabályrendelet belügyminiszter által jóváhagyatván, alispán annak életbe léptetésére utasított.

A váci siketnéma intézetnek 20 frt adományozása határozott.

Az országos színész-egyesületnek évi rendes segélyben való részesítés iránt beadott kérelme alap hiányában nem teljesíthető.

A kisdódási törvény végrehajtása céljából teendő intézkedések javaslatba

hozásával a mult évben közgyűlésileg kiküldött bizottság által betérjesztett javaslat a közigazgatási bizottsághoz áttétetni rendeltetett, egyuttal megbízatott az alispán, hogy miután a törvényhatóság a kisdódási törvényben megszabott célok és teendők valóítását csak is pótdó kivetése útján eszközölheti, a tavaszi közgyűléshez 3% pótdó kivetése iránt javaslatot terjesztszen be.

A himlő-nyirk beszerzése tárgyában alispán által bemutatott szabályrendelet tervezet elfogadtatván, jóváhagyás végett a belügyminiszterhez fölterjesztendő.

Földművelésügyi miniszter felirat útján megkérteni határozott, hogy a jövő évben Zilahon az állami faiskolai telepen gyümölcsészeti póttanfolyamot rendezni s megengedni méltóztassék, hogy azon az összes jelentkezők résztvehessenek.

Kraszna és O.-Kecel községek által faiskola létesítése tárgyában hozott határozatok jóváhagyattak, Poósa, Vaskapu, Csekenye, Kr.-Tótfalu és Ballaháza községeknek pedig faiskolák létesítése céljából az általuk kért társulás megengedtetett.

Bréd község regálékártalanítási kötvénye értékének kezelésére vonatkozó határozat feloldatott.

Alispán bejelentvén, hogy Bohecel Mihály, Gyurkó Gergely, Józsa Gyula, Liebermann Jakab és Dull László legtöbb adót fizető bizottsági tagok elhaltak, Sántha Dezső és Ujvárosi Sándor pedig mint választott tagok kívánnak a bizottságnak tagjai lenni. Nevezettek helyett a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1893. évi jegyzékébe Brüll Farkas, Goldber Mózes, Herschl Sámuel, Goldstein Adolf, Bagosi Gyula, Neumann Mór és Kőmives Lajos, mint sorrendben következők vétettek be.

Oláh János részére kiállított törlési nyilatkozat jóváhagyatott.

Zilah városnak a vármegyei ebtartási szabályrendelet módosítása iránt beadott kérelme elutasított.

A községi közlekedési utakról alkotott szabályrendelet a kereskedelmi minister által kívánt módosításokkal ellátatván jóváhagyás végett fölterjesztetett.

A „Szilágy-Somlyó” Tárcaja.

Hosszucsőrű vendégek.

Megjötték! Itt vannak!... Erkezésük híre nagyot dobban a rendez-vousra vágyó vadászkebel, egyszerre mintha megszépült volna általok a világ, mintha elmúlt volna egészen a holt szezon unalma.

A mint a tél folyamán elkövetkezik a februárius, vége a friss hó vonzó erejének. Láttára nem ragyog a szemünk örömtől, hisz ugyis hiába lelkesednénk. A puha, fehér hótakaróba lerakott nyomvonalak nem ingerelnek többé, hogy lépéslépésre kövessük a haladás irányát; inkább gunyolnak, boszantanak, kötekednek velünk. Amerre a sikon megfordulunk, szemünkbe ötlök mindenütt a nagy bál jele, Tele a hó kullogó róka egyenes nyomával, ficákoló nyul bakugrásaival; a falkába szorult fogoly előlünk rebben, elötlünk fut, alig respektálva bennünket.

Mintha tudnák, hogy a holt szezon tilalma megvédi őket. Egyszerre megsapodnak az erdősegek, meg a síkságok lakossága, mindenfelé sokszorososan ékeskednek az egymást kergető, egymásba folyó vadnyomok. Az enyhülő februárius vége egyszerre tucatjával cicáztatja a nyulakat a réten, a repeföld tábláin. Az első tavaszi napsugár szerelmi vágyakat gyújt a nyulfi szívekben s türelmetlen epedéssel egyre száguldoz attól fogva a nősábitó nyul dandý, tele rajzolván kalandozásai szinterét keresztalaku nyomával.

Amig ki nem süt március tavaszi napja, legfőlebb valami varju kerülhet aggatékunkra, vagy egy egy utunkba vetődő dúvadat puffanthatunk agyon. De a déli szellők föltámadásának az igézete hirtelen felold a hirtelen támadt boszorkánynyomás alól. Napról-napra türelmetlenebbül várunk valamit, tudjuk, hogy kedves vendégek vannak utban felénk s a langyos fuvalmak minden percben ide lendíthetik a várt vendégek szálláscsinálót.

Nagyon érdekes látogatás ez. A szálláscsináló legénység egy-két tagja is elég, hogy kicsalogasson bennünket az erdősebbe, a kopasz fák közé, a hol még hófoltok vannak a völgyekben mindenütt s a mohokon kívül alig lehet valamizöldet találni.

Milyen öröm, mikor hű vizslánk először jelzi, hogy ott vane előtte egy a várva vártak közül. Alig hogy elkészülünk az üdvözlő lövésre, fölcsap a tüskebokor közül a vendég; egy-két szárnyvillanás és már eltűnt, felénk nagyon, nem könnyen ismerkedik, csak egy kis pillanatra mutatja meg rozsdás csuháját, alig van időnk észrevenni, hogy csakugyan a kékhárisnyás nemzedék közül való.

Ez az erdei szalonkák futárja, a kéklábu szálláscsináló.

Most már bizonyosak lehetünk benne, hogy érkezésben vannak a többiek is, a nagyok, a sárgalábu bagolyfejűek.

Az erdei nyugalom országában csudálatos inger csalogat, az örök ifjuságnak, a nem muló szépségnek tagadhatatlan forrását sejtjük magunk körül mindenfelé s az egyelőre csupa zöldet ígérő tavasz csupa rózsás reménységet fakaszt szívünkben az iránt, hogy jó szalonkázó szezonunk lesz.

Hogyne, mikor március elején már

itt voltak a kéklábu futárok, a nyugtalan hirtívők, a kis szalonkák, melyek majd mindig korábban érkeznek hozzánk, mint a nagyok, pedig semmi sem bizonyít a mellett, hogy külön faj egyedei lennének. Ellenkezőleg a természetrajzban tudós férfiak egy fajnak vallják valamennyit.

Valami nagy gyönyörűség az, ilyenkor, a tavaszi szalonkázás idejében, bujni az erdőt. Még nincs meleg, a mi verőfény megbízsergeti tagjainkban a vért, az nincs terhünk, sőt inkább kíváncsok, mint öreg embernek a kenegetés. Az új-jászületés jótékony nemtője már elkezdte munkáját, lassankint jele támadt mindenfelé, hogy meg fog testesülni az a képzelt zöld, melybe reményeinket öltöztettük egy hosszú télen át. Éreztük már a kora tavasz balzsamát, mintha a szellő is tele lenne már ígérattal, a minék a be-váltásában bizonyosak vagyunk. Itt-ott látni egy kis folt füvet, csak afféle sárgászöld elevenségek, az nagyon fiatal még, olyan nagyon hasonlít a kis pölyhős libák sárgájával elegyes faközöld színéhez.

Minél mélyebben vagyunk az erdőben, annál kevesebb nyoma van még előttünk az ébredésnek. Még szunyad a természet, de már nyughatatlan, még nincs nyitva a tavasz tündérének a szeme, de már hall mindent, a mit róla beszélünk s elmosolyodik rá.

A rügyfakadás kora elérkezett, a korai cserjékben kicsi zöld rügybimbók növekednek, hasadoznak, ibolya kacérkodik velünk a magasabb, melegebb, szélvédett pontokon.

Ez az időszerk rendszerint a java szezonja a kedves vendégek ittmulatásának.

Az erdei szalonkák, ezek a mi várt vendégeink, ezek a finnyás, szeszélyes szárnyasok, a melyek csak tavasszal megösszel mutatják nálunk magokat; mikor

nászutra indulnak s azután messze tőlünk a kék hegyek közt, családost alaptanák; meg mikor a szétvált házastársak a felnőtt fiókkal egyidőtájt visszaevéznek a közelgő tél elől oda, ahol örökös a levegő langy melege; ahol nincs zord vihar, fagyos szél; ahol terített asztal a porhanyó talaj mindig.

Most éppen utban vannak a nász paradicsoma felé.

Ez az ő idejük mikor az őszi vetések már zöld szőnyeggel borítják a földet s hajnalban már dalol a pacsirta, s ha csak hideg szél nem nyomja vissza a földre, fölemelkedik a magasba, keresi az utat a felhők felé, a hová majd akkor látogat el igazán, ha a májusi ragyogás új pompával teszi ékessé az eget s ha a buza kötő fészkelő párját akarja fölülről mulattatni.

Olyan hallgatag volt az erdő, míg a szalonka meg nem érkezett. Most ez a félénk kis madár meghozta bele megint az életet. Milyen szívesen nekikapaszkdunk a domboldalak, a hol a vágás sü-rüjében találkozni reménylünk velel...

A szalonka napközben pihent, vagy csemegézett. Magányos utaitban megmegkeresi a föld nemesebb pontjait, ahol elég laza a humus, hogy beleszurhatja hosszú csőrét. Akkor egyszerre elkezd körben forogni a csőre körül, egyhangú dörömbölő ümmögést hallat hozzá, két szárnya hegyét lecsüngeti, rövid farktollait megmeglíbbenti, néha megáll, meg ujra kezdi a mulatságot.

Aki látja és nem érti, hogy mi az, azt híhetné, hogy valami tör fogta meg a szegény madarat, mintha egy kicsit beszeszelt volna s attól lenne olyan bolond menuettes kedve. Pedig nagy fífká az, amit ilyenkor ez a kis madár véghez visz. Ez tudniillik az ő ebédészési módszere.

Nagyfalu községnek a közgazdasági ügyek intézéséről alkotott szabályrendelete, bár annak intenciója helyes, feloldatott, miután azt az illetéktelen képviselő-testület alkotta s törvényellenes határozatokat is tartalmaz.

N.-Pacal község 40. sz. határozata feloldatott.

Zilah városnak a városi orvos ügyében 226/95. sz. a. hozott határozata megsemmisített.

Dr. Böckel Béla által Nagyfalu község részéről 56/92. sz. a. hozott határozat ellen beadott fellebbezés, miután az illető ügyben végérvényesen határozni a képviselőlet jogosítva volt, visszaadott.

Bodja községnek az italmérési adószedés bérbeadása iránt hozott határozata feloldatott.

Zilah városnak a községi iskolák állami kezelés alá vétele iránt beadott kérelme a községi miniszterhez pártolólag terjesztetett föl.

A sz.-főkeresztúri körjegyzőségnek körjegyzői küldönc alkalmazása iránt hozott határozata jóváhagyatott.

Vajda Mihály nádasdi lakos részére kiállított törlési nyugta jóváhagyatott.

Er-Szent-Királynak ingatlanok eladását tárgyzó határozata némi utasításokkal megerősített.

Tasnád n.-községnek a róm. kath. egyház támogatása ügyében hozott határozata jóváhagyatott.

O.-Kecel községnek 1000 frtról szóló adóslevele hiánypótlás végett visszadott.

Nagyfalunak a hetivásároknak a község belpiacán leendő megtarthatása iránti kérelme elutasított.

Sz.-Kövesd községnek 95 frt 36 kr számadási maradvány törlése engedélyeztetett.

Zilah városnak a vásárhely-díjszábályzat módosítása iránt hozott határozata újabb átalakítás végett visszaadott.

Gyümölcsénes község 13. sz. határozata felsőbb jóváhagyást nem igényelvén, visszaadott.

Felső-Bán képviselőlete által illetéktelenül hozott múlt évi 7. sz. határozat feloldatott.

Kémeren kezbesítői állást rendszerezítő határozat jóváhagyatott.

Hadad község iránti zálogjog bekebelezése engedélyeztetett.

Deésházi körjegyzői lak építési terve és költségvetése némi utasításokkal jóváhagyatott.

Sz.-Somlyó városban üresedésben levő tisztii állások betöltése alkalmára helyettes elnöknek Dombi Károly küldetett ki.

Csomörölő községnek ingatlan átruházását tárgyzó határozata az ügy megvizsgálása végett a főszolgabírónak kiadott.

László Gyula volt utmester végkielégítés iránti kérelme időközben tárgyalná válván, napirendről levétetett.

A „Wesselényi egyesület”nek népkönyvtárak felállítására iránt beadott kérelme alaphiányában nem teljesített, utasítottak azonban a községek, hogy e célra költségvetéseikbe jövőre nézve bizonyos összeget vegyenek fel.

Gilisztát, földi kukacot keres a nedves földben. A megriadt féreg legtöbbszörre elő is mászik a furcsa maszatalásra s egy pillanattal később a szalonkának istenkegyelméből való csemegéje lesz.

De alkonyatkor vége van ennek a prózái foglalkozásnak.

A tavaszi naplemente egyszerre poetikus hangulatot kelt a szalonka szívében, a szép madár megrázza szárnyait s fölnevez az esőt ígérő felleget égre.

Fölötte elröppent egy még tüzeesebb, még szerelmesebb társa s elvartyogta magát. Messziről mintha éles ciripelés lett volna a válasz. Az ott egy bájos jércike, talán egy még le nem foglalt szalonka istennő.

Megberzenkedik ott lent a kis kakas, kifut bokra alót és surrogva röppen föl. Ki az ágak között, a fák föl.

Elbódulásában ringva-ringva dobálja magát egy darabig a levegőben, csupa forró vágy, csupa édes kívánság dagasztja csöpp szívét, egyszerre nyakát megtekerve, belecippant ő is az alkonyat csendjébe, mintha kiáltó szóval hívna fájának szüzeit: „jertek erre, szálljatok ide, itt vár, itt repes hű lovagotok!”

A dombtetőn elhal a czippanás hangja, de visszakérezkedik a visszhanggal egy másik jeladás, egy vén himszalonka szava, melyből kiérzik a vetélytárs iránt érzett gyűlöleten kívül a szerelmi ömlengés is.

Megtelik velők az esti levegő, kis szárnyas kísértetekként libegik végig a tölgyeket, elsiklanak a domb fölött, betekintenek a szomszéd hajlásokba s eközben folyvást hallani hívó szavakat jobbról-balról, fönt és alant: „cpl! . . . cpl! . . . kroj! . . . kroj! . . .”

A szálláscsinálók, a félénk futárnépek

Az ippi ref. egyháznak a község költségön kötvénye kamatainak átruházása iránt beadott kérelme elutasított.

Sz.-Szeg község ingatlan birtok vásárlása ügyében hozott határozata jóváhagyatott.

K.-Pacal község 9/1892. sz. határozata az ügy tisztázása végett az alispánnak kiadott.

Er.-Kisfalunak legelőadó kivétele iránt illetéktelenül hozott határozata feloldatott.

Szeödemeter község 1882—1887. évi bikaalap számadásai jóváhagyatottak.

Ökörítő községnek regale-haszonbérlet bérbeadása iránt hozott határozata, mint a községre káros, feloldatott.

Nagyfalu község tűzrendészeti szabályrendelete jóváhagyható nem volt.

Községi követelések leírása, számadások és költségvetések elintézése után főispánunk a rendkívüli közgyűlést d. u. 5 órakor bezárta s a jegyzőkönyveknek március 16-ikán d. u. 3 órakor leendő hitelesítésére Biró Ferenc és Lőrinc György bizottsági tagokat kérte föl.

„Szilágy.”

A szabadság emlékűnepe Krasznán.

— 1893. március 15-én. —

Szabadságra termett nép vagyunk. Őseink megmutatták már ezt a pusztaszeri alkotmányhozó gyűlésen. És mégis, egy március 15-ének kellett lenni, hogy az önkényuralom sziklabástyáját leromboljuk s felemeljük a szabadság istenszobrának Vesta tisztaságu oltárát.

Századok vérző sebére e nap adta meg Gileád balzsamát. E nap felelte a nemzet összes sérelmeit. Megbocsátott mindenkinek azzal, hogy: Szabadság, egyenlőség és testvériség!

Március 15-ike tehát mindenkinek szentnek kell, hogy legyen.

Nemzeti ünnep, mert a nemzet újrábredésének napja.

Meg kell e nemzeti ünnepet ülnünk azért, hogy a nagy és szép tényekre emlékeztetve legyen az ifjuság, melyek földadata, hogy a hazát nagygyá, hatalmassá tegye, a történelmet folytassa; emlékeztetve legyen az összes nép, hogy nagyjai mit tettek érték; ne satnyuljon, de izmosodjék a honszerelem.

A nemzeti ünnepek fontosságát igen szépen jellemezte Perikles, azt mondván: „A nemzeti ünnepek a nép életkedvét megnyitják.”

Jól mondja Perikles, mert egy jól rendezett nemzeti ünnep nemcsak a szép és nagy tettek emléket ültet meg, de a jövőt erősíti. A jövőt biztosításának pedig egyik erős feltétele, hogy nagyjainknak példáját, ezek honszerelmét minél többet felújítandó, mintaképp állítsuk elénk, mert ha ezt tesszük, ki-ki önmaga körében, a haza állni fog, minden vész és vihar között.

*

kevésbé értenek ehhez a mulatsághoz. Ők mintha izgatottabbak, idegesebbek s vadabbak lennének, mint később érkező kollegáik.

A bagolyfejúek a szalonka-társadalom elitje, arisztokráciája. Ők a legszebbek, s a vadasszember előtt a legkíváncsiabbak.

Tavaszzsal, csöndes, meleg időben lomha nehézkes röpüléssel szeldek a szelős régiókat. Nagy gömbölyű fejük galy végén levő bütyökhöz hasonlít. Szürkületkor már alig látni vékony keskeny csőrüket, az egész madár úgy, amint föltűnik nesz nélkül elsuhan, valami misztikus.

A páratelt völgy fölött úzik, hajtják egymást. Keresve a rokonszövet, mely még lekötve nincs a huznak, egyre hunylik, amíg az ég leszáll s megülni kényszeríti őket valami bokorban.

Itt-ott hallani még egy elhúzó szalonka nászadalát, azután csend lesz. Nemsokára kisüt a holdvilág, a néma meleg éjben fölkerelkedik egyik-másik pihenő szalonka újra. Most már nem libeg, nem szól. Az már nem kirándulás, a mire most készül, hanem utazás. Polytatja vándorlását a messze cél felé. Csak az éjszaka alkalmas az ilyen nagy utra.

Igy apad a számuk napról-napra. Az újra érkezők mindig kevésbé pótolják az elbucsuzottak tömegét, míg egyszer csak mintha a szél fujta volna el valamennyit, mintha a napsugár fölcsizta volna mindet, eltűnik az utolsó bagolyfejú is.

Akkor megint csöndes egy darabig az erdő, lesi-puskás durrogtatása nem, zavarja az alkonyati melaságot, csak a ki-zöldült bokrok közt veszekszik a szajkóval a fekete rigó.

Bárony István.

Kraszna közönsége is méltóan ünnepelte meg e nagy napot.

Március 15-én, délután 3 órakor a község háza nagy terme egészen megtelt. Nemesak az intelligens osztály volt képviselve teljes számmal, hanem az iparos — kik zászlóval és zenével vonultak fel, rendben, katonásan — és földmives osztály százai lepték el a tért, kik már benn helyet nem kaphattak.

Künn alig hangzott el a Rákóczy indulójának ütemei, a teremben felharsant a dalárok ajkain Bartai Ede „Nemzeti ima” című dala. Az ifju dalkör öszszevágón, szabatosan adta elő, a valóban imaszerű fohászt.

A program második száma magyar népdalokból összeállított egyveleg volt. Cimbalmos Stóhrer Leontin k. a., hegedűn Farcády Sándor és Ritschel Károly urak által előadva.

Huzták azt a sirva vigadó magyar nótákat oly szépen és érzéssel, hogy midőn elhangzott, a siri csendet egyszer zúgó taps és éljen váltotta fel, nem szűnve addig, míg újra fel nem hangzott a trió: „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos.”

A lelkes hangulat még le sem csillapult, midőn Wargha Gyuláné urnő a felolvasó asztalhoz lépett, hogy az alkalmi beszédet — Farkas István rom. kath. lelkész urtól — felolvassa. Már a műcime „Szabadság” felkeltette érdeklődésünket, de ez a felolvasás alatt még fokozódott. A gyönyörű beszéd hatását még emelte felolvasó urnő tiszta organuma, helyes hangsúlyozása. Alig fejezte be Ábrányi versével, felharsant az éljen. Így csak magyar tud éljenezni és ez is csak akkor, midőn szívből fakadt.

Künn még zúgott az éljen, midőn egy kedves jelenség kötö lefigyelmünket. Nagy Ilona k. a. kezdő akkordjai lágyan, hívogatóan hangzottak el a zongorán, hogy programunk fénypontját Kuckay Lujza k. a. kísérvék.

A kezdő akkordok után felhangzott az ének. Csak a szemet kellett behunynunk, hogy az operába képzeljük magunkat. De hogy is ily iskolázott hang, mely a ma híres koloratur énekesnők magas C-jét is oly tisztán — fistula nélkül — éneklí Krasznán? Hang, mely minden skálájában egyöntetű, tiszta, csiszolt, mint a gyémánt. Valóban gyémánt, melyet mindenki tud, csak a mi bájos divánk nem. A közönséget valóságos lázba hozta. Dacára, hogy nem volt jól disponálva, szívesen tett eleget a közönség óhajának. Csattogott, mint a pacirta. De az ének szépségét emelte a finom, díszkrét kíséret, melyet Nagy Ilon k. a. mesterileg oldott meg. Hiszem és remélem, hogy e két urhölgy nemesszivűségé más hasonló alkalommal újra részesíteni fogják a hálás közönséget művészi játék és éneklésükben.

Most Gál Lajos ur lépett az emelvényre, hogy elszavalja Endrődi S. „Március 15-ike” című költeményét. E nehéz költeményt mélyen átérzte és mondhatom, mesterileg adta elő.

Ujra felhangzott a zongora, Wargha Gyuláné urnő és Lengyel Zoltán ur négy kézre játszották Rossini Tankréd nyitányát. Gyönyörű öszszevágó volt a játék, mely magas és jó iskoláról tanuskodik. Lengyel Zoltán ur játéka mindenkit meglepett, mert egy diletánsztól ezt senki sem várta. A szép játékot megújrázták. Mire Schulhoff Gounod Valseét játszották el.

Végezetül az állami iskola növendékei énekeltek több dalt gyönyörű öszszhangban, Zoványi Lajos ur vezetésével. Az a precizitás, melylyel e csepp apróságok énekeltek, valóban bámulatos. Ha Slavianszky Nádia az ő vegyes karával csodákat kelt, kérdem, ha ezek az apró porontyok utra kelnének, mi volna akkor? Szegénykék már utoljára úgy kifáradtak a sok hogy volt után, hogy csak úgy lihegték.

A gyermekek kedves énekének hatása alatt oszlott szét a közönség, vivé magával egy nagy nap emlékeztetét. Fogadják e helyen is a szíves közreműködők a rendező-bizottság hálás köszönetét.

Bevégzem soraim, ha talán kissé hosszú is, elnézést kérek. Sokat kellett volna még írnom, de önző nem akarok lenni. De még egyszer ismételtlen mondom, emlékezzünk e nagy napra, március 15-ére, mert e napnak az új élet kezdetén a legfőbb érdek a szabadság volt: szabadság a földnek, szabadság az embernek és szabadság a hazának.

Krasznán, 1893. március 18.

Busmagyar.

Kérelem

a helybeli Polgári Olvasókör könyvtárának gyarapítása érdekében.

Alig egy pár éve, hogy a helybeli Polgári Olvasókör megalakult, városunk társadalmi életének e kör már is egyik

számottevő faktora, — s közművelődésünknek nélkülözhetlen eszköze lett. Az évi mérsékelt tagsági díj (2 frt) a legszegényebb anyagi viszonyok között levő polgártársunknak is lehetővé teszi ezen olvasókörben való belépését, s eként alkalma nyílik bárkinek is az önművelődésre s arra, hogy az élet küzdelmeiben üdülést és némi szórakozást is találhasson magának ezen olvasókörben. Igen sajnós, hogy ezen közművelődési egyesületnek még ez időben is a kezdet nehézségeivel kell folytonosan küzdenie, kiszámíthatlan kárára és hátrányára azon nemes célnak, melyet a közművelődés előmozdítása céljából maga elibe tűzött. Tagadhatlan ugyan, hogy az utóbbi időben öröndetes gyarapodást tüntet fel olvasókörünk könyvtára és más nemű fölszerelvényeiben, mind e mellett még igen távol van attól, hogy tagjai — és az olvasni szerető közönség igényeinek egyhamar megfelelni, a társadalom kíváló segélye nélkül, képes legyen; hogy pedig erre mielőbb képes lehessen, úgy vélem, hogy velemmel együtt, e város minden előre törekvő polgára egyaránt óhajja, s az olvasókört ebbeli működésében mint eddig, úgy jövőben is gyámolítani fogja.

Ezen reményben emeli fel olvasókörünk ez alkalommal is esdő szavát városunk tisztelt közönségéhez kérve, hogy ha van birtokába olyan regény, talán épen a hetvenes években feloszlott Polgári Olvasókör nagy részben elzúllott könyvtárából, melyek kiolvasottan, mint értéktelen vagyon át vannak engedve az idő rombolásának, az egerek pusztításának, de még teljes és használható állapotban vannak ez időben szíveskedjék azokat, s netán más nélkülözhető szépirodalmi műveit a még szegény polgári olvasókörünk könyvtára részére adományozni, s eként lehetővé tenni, egyfelől e könyvtár értéke, műveinek száma, s remélhetőleg olvasó közönségének növekedését, másfelől pedig egy bizonyára jelentékeny mennyiségű, de jórészt pusztulásnak indult szépirodalmi mű megőrzését, melyek, feltéve, ha nem is képviselnek valami magas értéket, de mindannyia egyegy porsemét képezi azon anyagnak, melyből hazánk közművelődésének erős vára napról-napra épül. Bármily csekély adományokat is szívesen fogad és hirtapilag nyugtázní is fog olvasókörünk.

A szíves adományok a Polgári Olvasókör részére Némethy Zsigmond könyvtárnok urhoz küldendők.

Szilágy-Somlyón, 1893. március hó 12.

A választmány megbízásából

Bogdán István,
elnök.

Egyleti élet.

A helybeli temetkezési egylet évi rendes közgyűlést e hó 19-én d. u. 2 órakor tartotta meg a színház helyiségében Szabó Ferenc elnöksége alatt. A gyűlésen jelen volt 122 tag 362 szavazattal.

Elnöknek az egylet múlt évi állapotáról szóló jelentése tudomásul vétetett s az egylet érdekében kifejtett odandó működésükért a tisztikar és igazgató választmányának elismerés nyilvánítottatott.

A jelentésből kiemeljük a következőket: A múlt év folyamán tartott egy közgyűlés, a melyen elintéztetett 3 ügy. Igazgató választmányi ülés tartott 10, a melyen elintéztetett 36 ügy.

Az 1892 év folyamán az egylet tagjai sorába beléptek 58-an, hasonlítva az 1891. év eredményéhez 82, a beléptek száma kevesebb 24-el.

A múlt év folyamán volt a halálesetek száma 28, hasonlítva az 1891. év eredményével 17, több 11-el.

Az egylet tagjai sorából kizárattott 4, hasonlítva az 1891. év eredményével 13, kevesebb 9-el.

Az 1891. év végével volt az egylet tagjainak száma 790, ehez jött új tag 58, összesen 848, ebből elhalt 28, kizárattott 4, maradt az 1892. év végével az egyleti tagok száma 816, tehát több 26-al. Ezek a következőleg oszlanak meg: halálesetenként 10 krt fizet 354, 20 krt pedig 462 tag.

Az 1892. évi pénztárnoki számadás megvizsgálásáról beadott bizottság jelentése szerint 1891. évről ájtott összesen 3295 frt 81 kr, ehez az 1892. év folyamán befolyt: a) 58 új tag után á 1 frt 20 kr-ával 69 frt 60 kr, — b) takarékpénztárból kamat 143 frt 41 kr, — c) 28 haláleset után temetési segély 3468 frt 60 kr, összesen 6977 frt 42 kr. — Kiadás volt: a) 28 haláleset után á 100 frt-ával 2800 frt, — b) tisztviselő és eljárok díjjába 644 frt, — c) irodai átalányok 10 frt, — d) iparos tanoncok segélyezésére 5 frt, összesen 3459 frt. Hasonlítva a bevétellel 6977 frt 42 kr, maradvány 3518 frt 42 kr, — és pedig: a) készpénzben 543 frt 51 kr, b) alaptőke 1097 frt 40 kr, c) forgalmi tőke 1677 frt 51 kr, d) 4 darab

gőzfürdő részvény, értéke á 50 frtjával 200 frt, összesen 3518 frt 42 kr. Pénztárnoknak a felmentvényt a szokott óvások mellett megadatott.

A következő három évre közfelkiáltással és nagy lelkesedéssel újból megválasztva lettek: elnökök Szabó Ferenc, alelnökök Schönstein Ferenc, jegyzőnek Virág Lajos, pénztárnoknak Gámenczy Tódor.

A 20 igazgató választmányi tagok közül 10 kisorsoltatott s az eként üresedésbe jött 10 igazgató választmányi tagok helyre közfelkiáltással bevalasztattak: Lisztay Imre, Fajcsik József, Bartha József, Gál István, Erdődy László, Szabó Zsigmond, Barna József, Benkő Pál, Bikfalvi András és Schönstein István. Az igazgató választmányba bent maradtak továbbá: Márkus Flórián, Kedves György, Lacai József, Gámenczy Lukács, Vas János, Malicky Gábor, Tegledy Márton, Ambrus Antal, Bartha Elek és Némethy Zaligmond.

Különfélék.

— **Városi közgyűlés.** Szilágy-Somlyó város képviselőtestülete folyó évi március hó 25-én d. e. 10 órakor a város ház tanács-terében rendes közgyűlést tart. A gyűlés tárgyai: 1) A nagyméltóságú földmiveltügyi m. kir. ministerium 47,851—1892. sz. a. leirata a felszoltott gazdasági egyet vagyongáról felterjesztett számadás és a vagyontovábbi kezelése iránt. Ezzel kapcsolatosan polgármester előterjesztése a városi szőlőtelep berendezése tárgyában. 2) Ugyanazon ministeriumnak 58,947—892. sz. a. rendelete ártézi kutak létesítése tárgyában. 3) A pénzügyi szakosztály jelentése a városi pénztár 1892. évi számadásai megvizsgálásáról. 4) Polgármester előterjesztése a város által házsonbérbe vett Báthory-féle várkert megvásárlása tárgyában. 5) Az 1890. évi I. t. c. értelmében a községi közmunka tartozása egy részének megváltása és a váltásig összegek megállapítása tárgyában intézkedés. 6) Polgármester jelentése a városi pénztárak megvizsgálásáról. 7) Bizottsági jelentés a városi képviselő választók névjegyzékének összeállításáról. 8) Jolbey József aljegyző kérelme fizetésének felemelése iránt. 9) Öv. Jakab Lajosné kérelme segélyezés iránt.

— **Ovatio.** A helybeli gymnasium ifjusága Sz. József előestéjén Mahalszik Bonaventura József gymn. igazgatónál tisztelegget névünnepe alkalmából. Hulimka Géza énektanár és Posner Sándor zenetanár vezetésével a gymn. énekkar színen lépett fel. Adott és Ruzsika István, gymn. tanuló pedig üdvözlő beszédet mondott. A beszédre az igazgató megragadott adott kifejezést örömmel és meglepetéssel és az ifjúságot, az iskolát és nemese drága virágait a szépre, jóra és tudományra lelkes eljenzések között buzdította — haza bocsátotta.

— **A rézderdei közbirtokosság br Bánffy Dezso** elnöklése alatt Sz.-Somlyón, a szolgabírói hivatal helyiségében, e hó 30-ik napján választmányi ülést tart.

— **Betiltott népgyűlés.** A szilágy-somlyói választókerületbeli román választók, mint lapunk múlt számában említve volt, e hó 24-ik a polgári házasság és más kérdések feletti tanácskozással Sz.-Somlyóra, Oroz Simon ügyvéd házához népgyűlés tartására össze lettek hívva. Mint illetékes helyről értesültünk, ezen népgyűlés nem fog megtartatni, mert a gyűlés megtartására a hatósági engedély megtagadott.

— **Esküvő.** F. hó 20-ikán délután fél 3 órakor a helybeli ev. ref. templomban folyt le László József kémeri állami iskolai tanító esküvője városunk egyik szép virágával Halmágyi Rózsával, Halmágyi Ferenc helybeli járásbírói irodasízt kedves leányával. Násznap volt Bogdán István, nyoszolyó leányok: Geneszy Irén és Govrik Ilona, vőfélyek: Boross György és Balló László. Az esketők Vince Ödön kémeri pap lelkes szavakkal adta össze az egymásnak örök hűséget esküvő fiatalokat. A völgyén aráját a szülői háznál elküldött lakoma után Kémerrre vitte, hosszú kocsi sor kíséretében, a hol a magyar tánc járta másnap reggel. Legyenek boldogok a kiket a tiszta szeretet vonzalma kötött össze örökre.

— **A sz.-somlyó-margittai vasútra Biharvármegye közgyűlése** ötvenezer forintot szavazott meg törzsrészvények vásárlására.

— **Tanfölgyleti látogatás.** Kerekes József megyénk tanfölgyletje f. hó 16, 17 és 18-án Krasznán és annak vidékén tett iskolai látogatásokat. József napjának előestéjén, szombaton, minden oldalról szíves és meleg ovatiokban részesült.

— **Új orvos telepedett meg Tasnádon** dr. Székely Kornél, ki a belgyógyászat, sebészet s szülészet mellett főleg nő- s ideggyógyászattal foglalkozik.

— **Márciusi hó.** No van öröm a lányok és fiatal menyecskék házában. Esett igen is esett újból a csodás hatású márciusi hó megérkezése pedig éppen a tavaszi napj egyen estén. Már kora reggel gyűjtöttük mindenfelé a gyöngy pihéket, nehogy a keletről jövő

nap eltüntesse. Még öreg márnok is gyűjtötték. felolvasztották és üvegekben a polcra tették; azt mondják, hogy ugy használna belőlül is — mint kívülről: felüdít, megifjít és még a mely redőkön is egyet simít a mosoly, hogy jaj de be jó, az a márciusi hó leve.

— **Gyászhir.** Következő gyászjelentést vettük: Szilágyi Zsuzsanna már özvegy Cell Benőné; — fia Cell Lőrinc s neje Kovács Ágnes; — unokája Cell Vilmos; — testvére Cell József és neje a többi közelebbi és távolabbi rokonok, jó barátok nevében fájdalmas szívvel jelentik, hogy a szorgalmas és munkás családító, szerető férj, apa, após, nagypapa, testvér, rokon és barát Alcsérnátóni Cell Benő földbirtokos, a helybeli takarékpénztárnak megalapításától fogva haláláig elnöke, a zilahi ref. egyháznak 1861-től kezdve ez évig rendes s ez évben tiszteltbeli főgondnoka, városi és megyei bizottsági tag s több testületnek tagja, élete 73 évének betöltése napján, házasságának 45-ik évében, hosszas szenvedés után folyó év és hó 16-án bevégezte munkás életét és egy jobb hazába költözött. Földi részei folyó hó 18-án d. u. 3 órakor a ref. egyház szertartása szerint fognak örök nyugalomra elhelyeztetni. Nyugalma legyen csendes, emléke áldott! Zilah, 1893. március 16. — A „Középszabolcsmegye-zilahi takarékpénztári részvénytársulat“ igaz részvétellel tudatja egyik megalapítójának és fennállása óta szertartást elnökének tekintetes alcsérnátóni Cell Benő urnak folyó hó 16-án déli 12 órakor, életének 73-ik évében bekövetkezett gyászosa elhunytát. Fáradszón és önzetlen működésének fényes bizonygatója a virágzása jutott intézet. Földi részei folyó hó 18-án d. u. 3 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra elhelyeztetni. Legyen áldott emléke! Zilah, 1893. március 16. Az igazgatók.

— **Iskolai alapítvány.** A Krasznán rendezett márc. 15. ünnepélyen begyűlt összeg 34 frt 37 kr a népiskolai növendékek szegény tanulóira részére, mint alapítvány fog kezeltetni.

— **A katonatiszti leányok nevelőintézetében** a jövő tanév kezdetén (szeptember 1-én) betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény szerint: a Mária Terézia rend-féle alapítványi hely elnyerése iránti pályázati folyamodványok a rend kancelláriájához intézendők és 1893-dik évi május hó 31-dikéig a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumhoz benyújtandók; a többi helyek elnyerése iránti pályázati kérvények 1893. évi május 15-ig szolgálati uton az illető hadtest- (hadterületi) parancsnoksághoz küldendők be. Bővebb felvilágosítás nyerhető az alábbi, a főszolgabírói s polgármesteri hivatalokban s lapunk szerkesztőségében.

— **Ejféli látogatás.** Kállay István bírói kézből tyukoljába a közelebbi éjszakai hivatal vendég látogatott be. Szegény szárnyasok késésgébeve javszékeltek s a gazda csak akkor érkezett a csatátérre, mikor már, vagy négy tyuk ki volt nyújtózva. Látna a szürkületben, hogy egy macska a pusztító idegen, hirtelen rázárta az ajtót és felesége segítségét is igénybe véve, egy zsákkal szételő, hogy azt az ajtóra szorítva, a hivatal vendéget majd bele kergetik. Sikertől is a zsákolás és a ciust csakugyan megfogták, de akkor szörnyűlködtek ám el, mikor már jóformán agyon is verték, mert a megfogott vendég egy szépen kinőtt nagy vad macska volt, mely emléklül a kézbesítő kezén egy jókora sebet, a leölt tyukok árába pedig gyönyörű bőrét hagyta, melyért egy passzionátus börtönytől rögtön kifizette busásan a megölt tyukok árát.

— **Március 15-ike Zsibón** mint minden évben, ugy ez alkalommal is — a szokásos ünnepélyességgel ment végbe. Délután 3 órakor az ev. ref. templomban tartott alkalmai ima után, a nagyszámú közönség s az összes tisztviselők a honvédek sírjához vonultak ki, — hol Veress Sándor ref. lelkes megható s igen szép alkalmai szónoklatot tartott, — Mezey Károly és Konecsin János szavallatai és hazafias dalok éneklése zárta be a délutáni ünnepélyt. Este a kiadódóda báljával kapcsolatosan közvacsora volt, hol Pozner Sándor művészi hegedűjátéka, Láng Sándor hatásos szavallata valamint a férfi éneknégyes dalai aratták a sűrű tapsokat. Az estély kitünően sikerült, tiszta jövedelme 170 frt.

— **Állat összeírás.** A krasznai járásban 1893-ban megírt összeírás szerint a fognak száma következő: 581 lófogat, 688 ökör fogat; a ló állomány 1400 drb. A múlt évben volt; 510 lófogat 635 ökör fogat; a ló állomány 1309 drb. Ez adatok öröndetes bizonyítéka annak, hogy népünk vagyonszók.

— **Meghívás.** A szilágyvármegyei rahsegélyző-egylet összes tagjait folyó évi március hó 26-án d. e. 10 órakor Zilahon, a kir. törvényszék polgári tanácstermében tartandó évi rendes közgyűlésre ezennel összehívom, s az azon való megjelenésre a t. egyleti tagokat hazafiai tisztelettel fölkérem. Tárgyak: 1) Elnöki megnyitó. 2) Titkári jelentés, és annak tárgyalása. 3) A számvizsgáló bizottságának az 1892. évi számadásról szóló jelentése. 4) A folyó évi költségelölírányzat megállapítása. 5) Indítványok, melyek az

alapzabályok 13. §. intézkedése szerint legalább három nappal a közgyűlés előtt az elnöknek átadandók; később, vagy éppen a közgyűlés folyama alatt beadott, vagy tett indítványok, ha csak a közgyűlés azonnali tárgyalásukat ki nem mondja, a legközelebbi közgyűlésre tűzhetnek ki. Zilahon, 1893. évi március hó 13-án. Szeőke Bálint, kir. törvényszéki elnök, mint szilágyvármegyei rahsegélyző-egylet elnöke.

— **Szilágy Cseh** sem maradt el márc. 15-ike megünneplésében más hazafiasan érző városoktól. A kis város pompás fényű ki-világításban ragyogott, míg több épületen a nemzeti színű zászló lengett. Az állami iskola termeiben — buzgó igazgatójuk Bardócz Pál vezetésével — igen lelkesült s összhangzó előadást tartottak a tanulók, a következő műsorral: 1. Szózat, énekelte a vegyes kar. 2. Alkalmai beszédet tartott Bardócz Pál igazgató. 3. „Március 15-én“, Boér Miklóstól, szavaltá Purjesz M. VI. o. t. 4. „Drága szabadság“, szövege Boér Miklóstól, énekelte a vegyes kar. 5. A március 15-ike és az azzal kapcsolatos eseményeket elmondta a történelemből Diószegi Erzsike VI. o. n. 6. „Talpra magyar“, énekelte a vegyes kar. 7. „A hazáról“, Petőfitől, szavaltá Papp Mari VI. o. n. 8. „Himnusz“, énekelte a vegyes kar. 9. Szavaltak Rosenberg M. és Braun S. V. o. n. 10. „Hunyadi induló“, énekelte a vegyes kar.

— **A hadsereg katonái nevelő és képzőintézetében** az 1893/94-dik iskolai év kezdetén (a katonai reáliskolákban szeptember 1-én, a katonatiszti árva házában és a katonai akadémiákban szeptember 18-án) mintegy 275 egész és féldíjmentes (a közös hadügyi társulástól javadalmazott) kincstári, illetőleg alapítványi és fizetéses hely fog betölteni. Folyamodványok, a hadsereg ki-egészítési kerületi, tér-, vár-, hadtest (had-) parancsnokságai által, 1893-dik évi május hó 15-dikéig fogadtatnak el. Az említett hatóságokhoz a kitűzött határidő után beérkezett folyamodványok feltétlenül vissza fognak utasítani.

— **Ösztöndíjak a M. K. Operaházban.** A magas kormány hazafias bőkezűségéből a M. Kir. Operaház intendánsa azon helyzetbe jutott, hogy a kitűzött programjának, a magyar nemzeti opera fejlesztésének céljából énekesek képzésére ösztöndíjállomásokat létesíthessen, a mely állomásokra hazai mindkét nembeli fiatalokból mindazok pályázhatnak, a kik a megkívántató követelményekkel bírnak. E követelmények mindenekelőtt kiváló hanganyag, tökéletes zenei hallása és megfelelő szinpadai alak. A pályázni kívánóknak első sorban a vidéki dal- és zeneegyesületeknél kell jelentkezni, az alkalmasnak ítélt pályázókat azután lehetőleg maga az intendáns fogja az egyes nagyobb városokban személyesen meghallgatni. A további eljárásra nézve az intendáns körlevél intézett az egyesületekhez.

— **Körlevél.** Lapunk mai számához mellékelve veszik olvasóink az erdélyi gazdasági egyletnek körlevélét, mely fölívja a közönség figyelmét ama körülményre, hogy a „Magyar Jelzálog-Hitelbank“ Magyarországnak egyik leghatalmasabb pénzügyi intézete Kolozsváron már négy év óta működő képviselőseget állított fel, mely intézet 4%-os zálogleveleket bocsátván ki, lehetővé tette, hogy a mi közönségünk is a nyugati államokkal majdnem ugyanazonos olcsó kamatláb mellett vehesse igénybe hitelét. Olvasóink figyelmét különösképpen is fölívjuk eme körlevélre, mely oly tekintélyes egyösület által lévén kibocsátva, mint az erdélyi gazdasági egylet, megérdemli, hogy olvasóink azt komoly megfigyelésben részesítsék.

— **Új térkép.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister f. évi 27,015. sz. n. a következő rendeletet intézte Magyarország egyes megyéinek kir. tanfelügyelőségeihez. A lakóhely és megye ismertetése az összes elemi népiskolák tanterveiben, mint a tulajdonképeni földrajzi oktatás első foka előlévén irva, ezen tantárgy helyes és sikeres tanítását biztosítandó, már hivatali elődők gondoskodott arról, hogy a Posner K. L. és fia térképszéki intézete Budapestén fókuszatosan állítsa elő az egyes vármegyék nagyarányú iskolai fali térképeit. Felismerve a szobán levő taneszköz nélkülözhetlen voltát, a vállalatot folytonosan támogatásban részesítette, a minek következtében ma már a következő 37 vármegye iskolai fali térképe elkészült: Abauj-Torna, Arad, Bács-Bodrogh, Békés, Bihar, Borsod, Brassó, Csanád, Csongrád, Esztergom, Fejér, Győr, Hármaszék, Heves, Koloza, Komárom, Liptó, Máramaros, Moson, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Sáros, Somogy, Sopron, Szabolcs, Szatmár, Szepes, Szilágy, Tolna, Torontál, Ung, Vas, Veszprém, Zala, Zólyom. A felsorolt megyei fali térképeken kívül ugyanazon vállalatnál elkészültek az összes megyék kis kézi térképei, melyek a fali térképeknek a tanulók kézi használatára szánt hű utánzatai. A hozzáad beérkező jelentésekből azonban sajnos látni arról értesülők, hogy a fentemlített vármegyékben levő népiskolák egy nagy része megindig nem szerezte meg a földrajzi oktatás érdekében nélkülözhetlen megyei fali térképet. Ez a körülmény nem csak az oktatást károsítja, hanem kétséssé teszi a

nagy áldozatokkal járó vállalat folytatását és a még hiányzó fali térképek kiadását, miután a kiadó, tapasztalván az eddigelő kiadott térképek csekély kelendőségét vonakodik további áldozatokat hozni. Ennek következtében, hivatkozva hivatali elődöknek a tárgyban 1886. évi június hó 13-án 21,313. sz. alatt kelt körrendeletére, és tekintettel a szobán forgó térképek csekély árára, felhívom a tanfelügyelőséget, hogy a tankönyvtárban levő állami, községi, társulati és magán jellegű elemi népiskolákat utasítsa, hogy a mennyiben az még meg nem történt volna, a vármegye iskolai fali térképét, melynek hiányában a sikeres földrajzi oktatás nem lehetséges, mulhatatlanul szerezzék meg; iskola-látogatásai alkalmával pedig figyelmét arra is terjesse ki, hogy a megye fali térképe minden jellegű népiskolában meglegyen. Kelt Budapesten, 1892. évi november hó 22-én. Gr. Csáky, s. k. Ezen min. rendeletnek megfelelő Szilágy-megye fali térképét küldötte be szerkesztőségünkhez Seres Samu zilahi könyvkereskedő, ki ennek elárúvására az egész országban egyedül bir elárúvásti joggal. A térkép, mely nála 2 frt 50 krért, — vászonra huzva alul és felül léccel ellátva pedig 3 frt 50 krért kapható, léles és cainos kiállításánál és pontos összeállításánál fogva magánosok részére is ajánlható, — de különösen minden iskolába meg kellene, hogy legyen.

— Szerk. üzenetek. J. Gy. Nagy-Enyed. Az előfizetés beérkezett. Szíveséget köszönjük s az igérteket majd a maga idejére várjuk. — A peériak utúgyére vonatkozó válasz ezen számar későn érkezett, jövő számunkban azonban közölni fogjuk.

— **Egész selyem, mintázott Foulardok** (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállit — sanna, kockás, csikos és virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispozió és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállit postabér és vámmentesen HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordultával küldetnek. Svájca címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— **A Pallas Nagy Lexikonából** megjelent a II. kötet első (16.) és második (17.) füzet. A díszes kiállítású és nélkülözhetetlen munka két füzetet az Arafale cikktől az Aristokrácia cikkig terjed, s képmellékletekkel Árva megye és Ázsia politikai térképét, az Aranka növényét és a különféle Aratógépek ábráit hozza. Képek vannak azonkívül a szöveg közt a következő cikkekhez: Aralia, Aranka, Arany, Aranyvirág, Ara zölök, Aratógépek, Archangelica, Archilochos, Areométer, Areopikonmeter, Ards, Ariadne, aristophanes, Aristotelés. A nagyobb cikkek közül kiemeljük az Arany ásványt, Arany János és Aristotelés életrajzait, az Aratógépek és Argentina köztársaság című cikkeket. A Pallas Nagy Lexikona XVI. kötetben, illetőleg 240 három-négy íves füzetben jelenik meg, és pedig kötetje (6 frt) négy havonként, füzetje (30 kr.) hetenként megrendelhető a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál, Kecskeméti-utca 6. sz. és minden könyvkereskedésben.

— 500,000 forint nyeregményben részt vehet mindenki, a ki a „Magyar Nők Lapja“-ra (Magyar Háziasszony) előfizet Nincs több olyan képes hetilap, a mely annyi kedvezményt nyújt és ingyenes mellékletet ad, mint a „Magyar Nők Lapja“. Mint háztartási lap: a „Magyar Nők Lapja“ különös gonddal fordít arra, hogy a háziasszonyok minden igényének a legteljesebb mértékben megfeleljen. „A női szépség tankönyvét“ a fényes előfizetők ingyen kapják. Bolti ára 1 frt 50 kr. A „Magyar Nők Lapja“ (Magyar háziasszony) (IV. Kishid-utca 9.) mutatványszámokat bárkinek ingyen és bérmentve küld. Melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Feladás szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Eladó szőlővessző.

5000 darab York-Madeira, sima vessző, oltásra is alkalmas, — továbbá ezer darab olasz Rizling, és ezer drb. gyökeres York Madeira kapható

Körösy Kálmánnál Szilágy-Somlyón.

VÖRÖS HERE

nagyszemű, arankamentes, 10, 25, 50, 100 kilós zsákokban államilag plombozva, kilónként 76 kr.

5 kilós plombozott postaszák 4 frt utánvétért kapható

3—10

gróf Teleki Arvéd Drassói

uradalmában, u. p. Szerdahely.

Lóherminta, valamint más vetőmagvaink mintáival kívánatra ingyen és bérmentve szívesen szolgálunk.

Uj divatáru üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a helybeli piacon egy, a mai kor igényeinek megfelelő

rőfös, női és férfi divatáru üzletet nyitottam.

Mint új kereskedő, azon célt tartottam szem előtt, hogy áruimat első helyről szerezzem be s így azon szerencsés helyzetbe jutottam, hogy a legújabb divatnak megfelelő jó minőségű árukat is a legjutányosabban számíthatok.

A tavaszi idény beálltával üzletemet mindennemű újdonsággal felszereltem.

Raktáron tartatnak a legdusabb választékban: női ruhaszővet, cérna kanavász, vászon, kreász, schiffon, fehérnemű, paplan, cachemir és selyem kendők, ruhadiszek, férfi kalapok, ingek, nyakkendők, keztyűk, s egyáltalán mindennemű női és férfi divatcikkek a legjutányosabb árakban.

Midőn még a legpontosabb kiszolgálásról biztosítok, nem mulaszthatom el a n. é. közönség becses pártfogását kikérni.

4-5

Teljes tisztelettel:

Königstein Márton.

Ismét és mindenkor jelszavunk olcsó árak, nagy forgalom.

A tavaszi és nyári idény beálltával üzletünket mindennemű újdonsággal felszereltük, és úgy mint eddig, ezentul is a legolcsóbb árak és leggyorsabb kiszolgálás mellett szolgáljuk áruinkat, u. m.:

Raktáron tartatnak a legdusabb választékban:

Női cugos cipők	2	frt	40	król	feljebb,
Férfi vihsos cugos cipők	2	"	60	"	"
Báli és alkalmi cipők	1	"	50	"	"
Gyermek eszmák	2	"	30	"	"
Gyermek cipők			25	"	"

továbbá fehérneműek, kalapok, sapkák, keztyűk és nyakkendők a legszebb kivitelben és tartós minőségben kaphatók nagyban és kicsinyben

21-52

Nádor L. és Társa cipő, kalap és férfi divat áruak-táraban

NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-UTCA, DÉRY-HÁZ.

Videki megrendelések a legolcsóbban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Kunz József és Társa

cs. és kir. udvari szállítók. M. kir. szab. nagykereskedők

Budapest.

Debrecen.

N.-Várad.

Alapítottak 1802.

Ajánljuk debreceni újonnan berendezett dusválasztéku raktárunkat különösen a következő cikkekkel:

Menyasszonyi kelengye teljes választékban. Vászón, kész fehérnemű, szőnyeg, butorszövet, függöny, paplan és matrác.

Női ruhaszővet, divat- és rövidárak. Női ruhák saját divattermünkben kitűnő szakerők felügyelete alatt készíttetnek.

Vidékre 20 forinton felüli megrendelések és minták bérmentve küldetnek.

28-52

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy engedve a több oldalról kifejezett óhajnak, egy régen nélkülözött s a nagy közönség kényelmére szolgáló, hatóságilag engedélyezett

Első temetkezési intézetet

rendeztem be.

Temetkezési intézetem úgy van felszerelve, hogy a temetésekhez szükséges összes cikkeket szép választékban bocsáthatom a t. c. közönség rendelkezésére, mi által megszűnik azon kellemetlen állapot, hogy a gyászolók kénytelenek legyenek a szükséges tárgyak beszerzésével aránytalanul sok időt eltölteni a azokért a legtöbb esetben túlságózott árakat fizetni.

Raktáron tartok — gyári áron — **érc- és fakoporsókat**, egyszerűeket és díszeseket, kész **szemfedeleket**, minden fajtában a legkisebb ártól kezdve, — **halotti koszorúkat**, stb. Elvállalok **gyászruhák készíttetését**, valamint **temetések teljes rendezését is gyászkoosítva** együtt a következő legjutányosabb árakon:

15 frt, — 25 frt, — 30 frt, — 40 frt, — 60 frt, 80 frt, — 100 frt, — 150 frt, — 200 frt és feljebb

tatszés szerint. — Ezen összegekben az egyházi szertartásért járó díjjal kivéve, a temetéshez szükséges összes tárgyak árai bent foglaltatnak. (pl. koporsó, szemfedél, vankosok, gyászkoosi, ravatal felállítás, a magasabb árúknál még a gyászjelentések és koszorú is.) — Megjegyezni kívánom, hogy bármely tárgyat külön-külön is előárulok.

Midőn eme hirdetésemet közzé teszem, nem mulaszthatom el a t. c. közönségnek eddigi szíves jóakaró támogatásáért köszönetemet nyilvánítani s kérem ezen vállalatomhoz is becses pártfogását.

14-52

Teljes tisztelettel:

FARKAS ISTVÁN.

PSEPHOFER J.-FÉLE

gyógyszertár

Bécsben. I. ker. SINGERSTRASSE 15. sz. a „zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacso, ezeltől általános labdacso neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen csodás hatásokat észszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacso általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerről készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacso háziszerrül ajánlatnak és ajánltattak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértelulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénységre s az abból eredő bajknál is: így sapkóránál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacso oly könnyen hatnak, hogy a legesekelebb fájdalomnak sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacso fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis nehányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Tekintetes ur!

Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsoiból ismét 4 csomagot küldeni szíveskedjék.

Schlierebach, 1888. október 22-én.

Neureiter Ignác, orvos.

Tekintetes ur!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsoi kézeim közé kerültek, melyeknek hatásait ezennel megírom: Én gyermekkoromban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát nem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért, észszer Nagy bizalom van, hogy ezen labdacso engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszaszerzésére segítségül szolgáltak.

Kniffo Teréz.

Mélyen tisztelt ur!

A legforróbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórágban, már életét is meguntta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. — Legfőbb tisztelettel: Wienertel Josefa.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Tekintetes ur?

Alulírott ismételnem kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésem kifejezésül ezen labdacso értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom természetesen használatára Önt ezennel felhatalmazom. — teljes tisztelettel: Hahn Ignác.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márc. 27.

T. ur!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szíveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomorbagtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsoi nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel: Zwickl Anna

Gotshard, Kolbach mellett, Szilészia 1888. október 8-án.

Ezen vértisztító labdacso csakis a Pserhofer J.-féle, az „Arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban, Bécsben I. Singerstrasse 15. sz. a. készíttettek valódi minőségben — s egy 15 szem labdacso tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlenné utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacso a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztattak; ennek következtében kérétek csakis Pserhofer J.-féle vért-

tisztító lablacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású legjobb szer, minden köszvényes és csúszó bajok, u. m.: gerinc-agy bántalom, tagszagatás, ischias, migrianc, ideges fogfájás, főfájás, fulszagatás stb. stb. ellen, 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 frt.

Altalános tapasz Steudel tanártól. Utas szúrás által okozott sebeknél, mérges dagadatoknál, ujkkukac, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva 1 téglő 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalszam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve, 1 köcsőggel 40 krajcár.

Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv, egy általánosan ismert kitűnő háziszér, hurut rekedtségre, göresős köhögés stb. ellen, 1 üvegeske ára 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek) megromlott gyomor, rossz emésztés és minden nemű altesti bajok ellen kitűnő háziszér 1 üvegesével 22 krajcár, 12 üveg 2 frt.

Altalános tisztító-só Balrich A. W.-től. Kitűnő háziszér a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgöres, gyomorhív, arranyér, dugulás stb. ellen, 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalszam, 1 üveg 55 krajcár, egy kis üveg 12 krajcár

Por a lábizadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizadást s azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balszam, kitűnő szer golyva ellen, 1 üveg 40 krajcár, bérmentes küldéssel 65 krajcár.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsség előre beküldedik nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utca 12-ik szám.

5-12